

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 8 kor. | Negyed évre — — — 2 kor.
Fél évre — — — 4 " | Egyes szám ára — — 16 fill.
Nyitlatter soronként 30 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
M megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatkak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Nemzeti birtokpolitika és a bankok.

Irta: Bethlen István gróf.

Tíz-tizenöt évvel ezelőtt meghívót kaptam egy birtokpolitikai ankétára. Mikor ott megjelentem, nagy meglepetésemre gazdátársaim helyett a Parcellázó és Telepítő Bank vezető embereit találtam, akik azzal a tervvel álltak elő, hogy a bank kész arra, hogy a nemzeti birtokpolitikában Erdélyben mutatkozó káros jelenségeket jóvátegye és teljes erkölcsi és gazdasági erejét bocsátja Erdély rendelkezésére. Ezért felkérte az Erdélyi Gazdasági Egyesületet, támogassa őt ebben a missziójában.

Én és barátaim rámutattunk arra, hogy egy nem altruisztikus alapon álló intézmény nem fog nemzeti célból telepíteni, hanem parcellázni fog elsősorban a saját zsebének az érdekében. Ma tizenöt év múlva mondhatjuk, hogy ha volt egy tényező a magyar gazdasági életben, amely a nemzeti birtokpolitikának a legnagyobb károkat okozta, úgy azok a bankok voltak.

Néhány évvel ezelőtt egy tanulmányban rámutattam arra, hogy mennyi földet parcelláztak Erdélyben nem magyaroknak, hanem oláhoknak, hogyan erősítették azokat, akiknek támadásaikat most kell hogy visszaverjük az ország határán. Ma egy új bankakció előtt állunk és én megint gyanakodó vagyok. A nagy bankok nem minket, gazdákat akarnak pénzükkal támogatni, hanem földet akarnak venni, földet akarnak bérelni, ebbe akarják lekötöni tőkéiket.

Mindenki tudja, hogy a háboru után a magyar társadalomnak, a magyar államnak legelső és legnagyobb kötelessége, hogy helyrehozza azokat a pusztulásokat, amiket a háboru okozott. A legnagyobb áldozatot a kisgazdatársadalom hozta meg, ezért az államnak kötelessége a kisgazdatársadalmat jogos törekvéseiben támogatni. Mit jelent ez a támogatás a bankok kezéből? Parcellázást. Birtok lesz eladó elég. De kik lesznek a vevők? Lesz elsősorban, remélem és bizom benne, a magyar kisgazda. De ő még nem jelentkezhetett ezen a téren, mert odakint a Kárpátok bércein védi a hazát. De jelentkezett egy osztály, amely a háboru alatt nem átalította, hogy testvérei pusztulása és szenvedése közepette áruuzsorával, szállítási hamisításokkal és más dolgokkal pénzhez és vagyonhoz jusson. Ez az osztály jelentkezik a földpiacon, ez lesz az, amely elsősorban törekszik, hogy a háboru alatt szerzett zsákmányát mentől előbb biztos révpartra juttassa.

Van-e garancia ebben az osztályban arra, hogy azt a nemes szociális missziót, amelylyel a középirtokos Magyarországon bír, betölteni képes legyen? A Gazdaszövetség tett tanúságot arról, hogy bír szociális érzéssel, mert az utolsó tíz évben nem mulasztott el egyetlen alkalmat sem, hogy sürgesse a kormányt, hogy egészséges szociálpolitikai elvekkel kitöltött birtokpolitikai javaslatot tárgyaljasson a házban és emeljen törvényerőre.

Nézzünk a bankok saját üzleteibe. Ahol kizárólag ők az urak, követik-e a többtermelés elvét? Magyarországon a bankok jóval-

tábol kétszer olyan magas a szén ára, mint például a hasonló minőségű osztrák széné, és háromszor-négyszer olyan drága, mint az osztrák vagy a német széné. Mi vagyunk a hibásak, hogy ezen a téren nincs többtermelés.

De itt a petróleum kérdése is. A tanu maga a pénzügyminiszter, aki egy beterjesztett törvényjavaslat indokolásában rámutatott arra, hogy a bankok lefoglalják a petróleumterületeket, de csak azért, nehogy más valaki hozzájusson azért, hogy az a kartell, amit ők kötöttek az osztrák érdektársakkal, fel ne bomoljék. Mi az oka tehát annak, hogy ma a bankok egyszerre birtoktelepítési akciót indítanak.

Az egyik ok az, hogy drágábbak lettek a termények, drágább lett mindaz, amit a föld produkál, ellenben a föld hasznóbére nem emelkedett ebben az arányban. Ennek az a következménye, hogy aki ma vesz bérbe földet, ha a termények továbbra is ilyen magas áron maradnak, igen jól jár, mert néhány év múlva a föld bére sokkal nagyobb lesz, mint amennyit ma fizetnek. De éppen így van a föld örökárával is. Ha lesz Magyarországon szociálpolitika és kell, hogy legyen, az elsősorban a földben fog kielégítést találni. Ennek következménye pedig az lesz, hogy a földárak emelkedni fognak. Tehát igen jövedelmező vállalkozás ma nagy latifundiumokat összevásárolni és holnap spekuláció révén nagy áron továbbadni.

Da a bankoknak is volna meggyőződésük szerint egy hivatása, a földbirtokpolitika körül. Ez a következő volna: Ha tényleg vesz-

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Deák Gerő halálára.

... „Contra vim mortis, non est medicamen in hortis.”

Te tanítottad jó öreg Tanárom,
Hogy „halál ellen nincsen orvosság.”
Ha út az óra, mennünk kell szavára,
Nem kerülheti el senki a sorsát.

Az Élet egy gyógyíthatlan betegség,
Amelynek vége mindig a halál.
Legyen nagy ur, vagy gyöngye földi szolgál,
A Vén Kaszás mindünkre rátalál.

Te ur valál, — hűséges szolga mégis,
Ki a tudásban voltál Mesterünk.
Világító fátyla, aki az utat
Vak éjszakában mutattad nekünk.

Fényed kilobbant. — Elaludt örökre,
Mely sziporkázott, mint egy égi láng;
De csak azért, hogy felszálljon az égre,
S csillag képében ragyogjon le ránk.

Ugy él emléked bus szeretetünkben,
Mint jó atyánké, akit szeretünk;
S ha fáj a nehéz árság fiadnak,
Nekünk is könnytől fátylas a szemünk.

Homérosz alszik! A nagy mesemondó...
„Dormitat magnum” — hideg, néma ajkkal
És vár és vár és mindig fog aludni,
Mig jó az áldott „rózsauju Hajnal.”

A nagy Éosz! és csodás rózsaszinnel
A feltámadást rajzolja az égre,
Akkor Te is életre kelsz majd újra
S együtt megyünk az Alkotó elébe.

Találkozunk majd ott a számadásnál,
Kezébe adjuk egymásnak kezünk,
Mint gondtalan gyermekek sorba állva
És olyan nagyon boldogok leszünk.

Addig pihenj Te! Fáradt, öreg tested
Ugy is sokat gyötörte gond és élet.
Vale! vale! Kiáltjuk bucsuzóra:
Kedves öreg Tanárunk Isten veled! ...
Serestély Béla.

1916. október ...

Irta: L. Lusi.

Déli 1 óra van. A tágas csendes hivatalból
már a legszorgalmasabb hivatalnok is el-
távozott.

A nagy csendességet még csak egy toll ser-
cegése zavarja meg, de ez is hirtelen meg-
szakad. A barna fiatal leány is leteszi tollát,
ahogy az utolsó léptek zaja elhangzott.

Türelmetlen mozdulattal egy kulcsot vesz

elő és kinyitja otromba íróasztala rejtett fiók-
ját. Nem kell soká keresnie, kezébe akad egy
halványzöld selyem szallaggal, a reménység
színével átkötött levélsomag.

A legfelsőt kiveszi, azt amelyik csak teg-
nap érkezett és égő, boldogságtól kipiruló
arc, fénylő szemekkel olvassa a messzi, szen-
vedések hazájából érkezett drága levelet. Má-
moros, reménykedő, terveket szövő, igaz sze-
relemmel irt szavakkal van tele mind a négy
oldala.

Gyönyörű őszi nap van odakünt. Egy bo-
londos fényes kis napsugár surran be a nagy
üvegtáblán, keskeny fénysugarával körül ra-
gyogja a leány alakját, amint a levél tartal-
mát újra és újra átolvassa.

Azután kíváncsiskodva reásiklik az utolsó
oldal pár sorára, arra, amely oly nagy boldog-
ságot szerez a fekete haju, kék, nevető szemű
leánykának.

— „Igen, ha majd” — így folytatódnak a
levél sorai, — „vége lesz a szenvedéseknek
és ismét otthon lehetek, mily szép lesz az
élet.”

— „Máskévi év alatt tanulmányaim befeje-
zem és akkor elröpítek tündérországba, sze-
relmünk tündérországaiba, — hol Te leszel a
tündérkirálynő, az én királynőm.”

— „És majd — akkor — szép tavaszi es-
tén, mikor minden virágdiszben pompázik,

nek földet, akkor abba fektessenek bele sok pénzt, teremtsenek iparvállalatokat, elsősorban mezőgazdaságiakat és ezen a réven mozdítsák elő a többtermelést. Teremtsék meg végre a mezőgazdasági hitelt úgy, ahogy a Magyar Gazdaszövetség évek óta követeli. Mivel mi ezekről nem hallunk semmit, mást nem tehetünk, minthogy az állam oltalmazó kezét kérjük és a kormányt arra, hogy végre, az utolsó percben terjesszen a képviselőház elé szerves magyar birtokpolitikai törvényjavaslatot.

Városi ügyek.

A képviselőtestület közgyűlése.

E hónapi közgyűlését 12-én és 13-án tartotta képviselőtestületünk Andrae József polgármester elnöklete alatt. Az első napon különféle tárgyak voltak a tanácskozás napirendjén, a második nap hozta meg ez év költségvetési előirányzatát. Érdekessége volt külső képpen a közgyűlésnek, hogy egy régen nélkülözött tagja, Deák Ágost dr. főhadnagyi egyenruhában eljött, hogy szabadságideje alatt pár óráig képzelje vissza azt a régen mult boldog időt, amikor nem az élet és halál fölötti itélkezés lelkitusáját szenvedte a véres harcmezőkön, hanem a mi kis városunk kis-szerű küzködéseiben volt tevékeny része.

A közgyűlés határozatai közül felsoroljuk a következőket:

Megállapították, illetőleg jóváhagyták az ipariskola mult évi számadását 5306 K 36 fill. bevétellel, 5019 K 52 fill. kiadással, 286 K 84 fill. pénzmaradvánnyal és a folyó évi költségvetését 5220 K bevétellel, ugyanannyi kiadással. Ebben a költségvetésben a városi pénztár hozzájárulása 2613 K 16 fill., 139 K-val több a mult évinél.

A város, mint Sebeshely községben legtöbb adót fizető képviselőtestületi tag a közgyűlés mostani határozatából jogait ez idén is Ferenczy Vendel ősebeshelyi róm. kath. plébános utján fogja gyakorolni.

A városi villamosmű pénzbeszedőjének havi fizetését 80 K-ról 100 K-ra emelték fel és ezt addig fogja élvezni, amíg az állami tisztviselők is élvezni fognak háborus segélyt.

A tanács lehetőleg el akarja kerülni azt, hogy a város lakossága a jövő télen is az

ideihez hasonló módon szenvedjen tüzelőanyag hiányt, azért nagyobbmértékű tüzifatermelést készül végrehajtani. Hogy azonban a költségek akadálytalanul legyenek folyósíthatók s a munka fenn ne akadjon, felhatalmazást kér helybeli pénzügyetknél 75000 K folyószámla nyitására. A közgyűlés a felhatalmazást azzal a kikötéssel adta meg, hogy csakis felmerülő szükség esetén és annak mértékeig vegye igénybe a tanács a hitelt. Ezzel kapcsolatosan hozzájárultak ahhoz is, hogy 400 orosz hadifoglyot kérjen a tanács nagyobb részét erdei, azután mezőgazdasági munkákra.

A sebeshelyi patak partvédő műveinek megépítése már halaszthatatlan lévén, a tanács indítványára bizottságot küldöttek ki a kérdés alapos tanulmányozására és indítványtétel végett.

Minthogy a piaci helypénzszedési díjak abban a mértékben, amint évtizedek előtt megvoltak állapítva, sem az árucikkek mostani értékével, sem a vásártartás más költségeivel nem állanak arányban, a tanács a helypénzeknek mind a behozatali és állatfelhajtási díjknak felemelését indítványozta, a közgyűlés pedig alapos részletes tárgyalás után elfogadta és azt is elhatározta, hogy az állatvásárokon eladott állatok után külön díjat szed a város s az ebből eredő jövedelem vásárrendészeti, állategészségügyi és állattartási költségek fedezésére fordíttassék.

Elhatározta a tanács indítványára, hogy köztisztviselőknek a Meitner-féle bérelt földekből mérsékelt bér mellett ad kisebb részleteket a város élelmiszerek termelhetése céljából. Azt is kimondták, hogy szegényebb családok az ugynevezett borjulegelőből is kapnak hasontó célra területet.

A takarmány szűke miatt a tanács előterjesztésére elhatározta, hogy a város összes lovai, két pár kivételével, melyek tisztán szemétfuvarozásra tartandók vissza, eladassanak.

A tanács és az állandó választmány javasolta egy polgári biztosi és egy közigazgatási gyakornoki állás szervezését. A közgyűlés nem találta kellően megokoltnak a szükségességet sem alkalmasnak az időpontot, ezért az indítványt elvetette.

A városi tisztviselők fizetésrendezése alkal-

mával fajárandóságot is állapított volt meg a képviselőtestület és ez a határozat a felsőbb hatóságok jóváhagyása után szabályrendeleti erővel bír. Ennek a határozatnak megokolása kimondja, hogy ez a járandóság az előbbi gyakorlat megváltoztatásával illeti meg a városi alkalmazottat. Mégis, mert a határozat rendelkező részéből kimaradt az erre való utalás, később a képviselőtestület egy többsége hajlandó volt ezt el nem fogadni s ebből a tisztviselőkre hátrányos rendelkezést vontak ki. A régi gyakorlat ugyanis az volt, hogy a városi alkalmazottak a képviselőtestület határozatából kifolyóan több, kevesebb fát kaptak a város erdejéből, ennek azonban megtérítették termelési költségeit és ők maguk szállították be udvarukba. Mikor hát a képviselőtestület szabályrendeletileg állapítja meg a fajárandóságot és kimondja, hogy az eddigi gyakorlat megváltoztatásával teszi ezt, úgy vélték az alkalmazottak, hogy nemcsak a termelési költség, hanem a befuvározás sem terheli ezt a járandóságot. A belügyminiszter rendeletéből most nyilatkozni kellett a képviselőtestületnek és ez most mindenkorra véget vetett a vitának, kimondván, hogy a fuvarozás költségei a várost terhelik.

A közgyűlés második napja a költségvetés alapos megvitatásával telt el. Az eredmény az, hogy a bevételt 590924 K 66 fill.-ben, a kiadást 54556 K 95 fill.-ben állapították meg s kimondták, hogy a fölöslegből a szükségkaszárnya létesítésével járt építési költségek térítendő meg azoknak az alapoknak, amelyek előlegezték, a többi a hadikölcsön kötvényekért fennálló tartozások törlesztésére fordítandó.

Jó késő este oszlott szét a gyűlés.

NAPI HIREK.

— **Kitüntetés.** A király dr. Deák Ágoston cs. és kir. főhadnagy-hadbíró — szászvárosi ügyvédet — aki jelenleg Albániában teljesít szolgálatot, a „Signum-laudis“-sal tüntette ki. Gratulálunk!

— **Katonai kinevezések.** A mult havi általános előléptetések alkalmával Hollós Vilmos dr. m. kir. 23. honv. gy.-ezr.-beli egyéves önk. szakaszvezető népfőlkelő igazságügyi segéd tisztviselővé és Almasescu Ulpiu dr. cs. és kir. 64. gy.-ezr.-beli egyéves önk. tizedes népfőlkelő bírósági gyakornokká léptek elő.

— **Március tizenötödiki ünnep.** Nagyon szépen sikerült ünnep keretében üjtotta fel 1848. március 15-ikének emlékét a ref. Kónkollegium ifjusága. A hazafias ünnep d. e. 11 órán kezdődött a kollegium disztermében folyt le, melyet az érdeklődő nagyszámu közönség, a helybeli polgári leányiskola s a kollegium ifjusága zsufozásig megtöltött. A műsort a Himnusz vezette be, melyet az ifj. énekkar adott elő. Azután Vig Gábor VII. o. t. szavalta ifju tüzzel Petőfi Nemzeti dalát. Ugyanezen dal két szakát ifju Sz. Nagy Károly dallama szerint az ifj. énekkar iselénekelte. Majd dr. Nagy Sándor főgimn. tanár méltatta az ünnep jelentőségét s a jelennel való kapcsolatát. A kollégium tanulóiból alakult vonós négyes Alföldy Béla zenetanár vezetésével Lavotta Homoródi nótáját játszotta, mely után Szakáts István VII. o. t. tartott lelkes felolvasást 1848. március 15. lefolyásáról. Azután a koll. ifjusági zenekar Berceányi nótáját adta elő s Pászthy Pál VII. o. t. nagy hatással szavalta el Kozma Andor, Rhapszódia c. költeményét. A közönség a jól sikerült műsor minden egyes számát zajos tapssal jutalmazta. Az ünnepet a szózat hangjai zárták be.

illatukkal mámorba ejtve minden érző szívet, a hold kékes fényét veti ránk, amint kicsiny padon ülve, egymáshoz simulva, kedves fejcskéd válamra hajtod. Én mesélni fogok Neked elmúlt szenvedésről, hős magyar vitézekekről.

*

Messze, messze, nagy hegyek között, ahonnan még a madarakat is elűzte a nehéz ágyuk dübörgése, gépfegyverek borzalmas ropogása, — alkonyodik.

A nap már letűnt a havas hegyek mögött, utolsó sugarai égőpirosra festik a felturt, vér-rózsákkal borított hómezőt.

A csatazaj mind távolabbról hallszik, az ellenség szalad, hős magyar vitézek kergetik diadalkiáltásokkal.

Halk suttogás, egy sebesült barna ifju katonára végső erejét megfeszítve félkényőkére támaszkodik, előveszi a szíve fölé helyezett fényképet, suttogva, szakadozottan beszél hozzá:

— Győztünk, — kissé megpihenve folytatja: — Egymáshoz simulva, fejcskéd válamra hajtod. — A képet forró lázban égő ajkára szoritja, feje visszahanyatlik a hópárnára, végsőt sóhajt: — Szeretlek, Isten veled.

*

Déli 1 óra van. A tágas, csendes hivatal-

ban ismét egyedül van egy feketeruhás szomorú leány.

Nemrég még boldogságtól sugárzó bájos arcocskáját az eltökolt bánat sáppadtá tette, szomorú fejét kezére támasztva, mozdulatlanul ül íróasztala előtt.

Gondolatai visszatérnek a pár nap előtt kapott levelekre és szomoruan, kétségbeesve suttogja: — Vége, vége.

Szemei forró könnyekkel telnek meg. Gépies mozdulattal kis kulcsával kinyitja a rejtett fiókot és elővesz egy levélcsomagot. A reménységet hirdető zöld selyemcsokor elűnt róla, helyét komor fekete gyászkepe foglalja el.

Egyenkint emeli fel a leveleket, emlékeket, ajkához szoritja mindegyiket. Végre az első fénykép is kezébe akad, halvány arca kipirul, hogy egy percel később egy árnyalattal halványabb legyen. Tollat vesz és a kedves férfias vonások alá, apró betűkkel, remegő kézzel írja. — A hazáért hősi halált halt 1916. október . . .

A toll elakad. Szemei ujra könnyel telnek meg a fájdalomtól. Leborul arcával az íróasztalára, testét megrázza a kétségbeesett zokogás . . .

Csunya őszi idő van odakünt. A szél sivitva száguld végig az utcákon, vadul rázza a lombtalan fákat, jeges esőt csapkodva az üvegtáblákhoz . . .

— **A telekkönyv a közönség rendelkezésére áll.** Amint már megírtuk, a román háboru kitörése folytán elvitt szászvárosi telekkönyvek hazaszállítottak s f. hó 17-én a telekjegyzőkönyvek, műszaki munkálatok és a telekkönyvi részek beható átvizsgálása befejezést nyervén, ez idő óta a telekkönyvek a hivatalos órák alatt újra a közönség rendelkezésére állanak.

— **Jubiláló főszolgabíró.** F. hó 7-én a körösbányai járás tisztikara meleg, bensőséges ünnepségben részesítette érdemű főszolgabíróját, ifj. Cs. Lázár Farkast, ki most töltötte be főszolgabírói működésének huszötödik évfordulóját. Az az ezüst babérkoszoru, melyet tisztviselői és munkatársai ez alkalomból törhetetlen ragaszkodásuk és nagybecsülésük jeléül átnyújtottak a jubiléumnak, beszédesen szimbolizálja a kiváló érdemeket, melyeket Lázár negyedszázados főszolgabírói pályafutásán járása gazdasági, kulturális emelése, főleg pedig a magyarság erősítése érdekében a régi Zarándnak ezen az exponált nemzetiségi vidékén szerzett. És nem utolsó érdeme, hogy organizáló tehetségével, agilizmusával járása székhelyén olyan emelkedett színvonalu társadalmi életet teremtett meg, melynél különbre az egész megyében nem találtunk. A háborus viszonyok miatt ünnepsége nem folyhatott le a megérdemelt keretek között, de nagyszámú tisztviselői lélekből vele együtt ünneplik a nevezetes évfordulót.

— **Március 15-ike Kudzsiron.** Sikertelt hazafias ünnepélyt rendezett a kudzsiri áll. elemi iskola tantestülete március 15-én. A szép számmal megjelent közönség mindvégig elismeréssel adózott az ünnepély szereplőinek. A műsor a következő volt: 1. Megnyitó beszéd, tartotta Tajthy Zoltán isk. gondnoksági tag. 2. Himnusz, énekelte az iskolai énekkar. 3. A háboru. Irta Mora Ferenc, szav. Gyöngyössy Olga II. oszt. tan. 4. Gyermekek imája. Irta Gábor bácsi, szav. Kirsch Gizella II. o. t. 5. A honvéd álma. Irta Strébel Gábor, szav. Beregi György III. o. t. 6. Ima. Irta Macskonyi József, szav. Jávorka Ottilia IV. o. t. 7. Béke. Irta Bria Demény ig.-tanító, szav. Höffer Ferenc V. o. t. 8. A nap jelentőségét méltatta Ambrus Antal ig.-tanító. 9. Jöjj te emlékezet. Irta Fövényessy János, szav. Dorogi Jolán VI. o. t. 10. Magyar huszár. Irta Bria Demény, szav. Izsák Győző VI. o. t. 11. Fohász. Irta Jancsó Béla, szav. Német Tivadar VI. o. t. 12. Szózat. Énekelte az iskolai énekkar. 13. Remek záróbeszédet tartott Ambrus Antal ig.-tanító.

— **Erdély közvéleményi biztosa.** Az erdélyi részekben a gyöngye termései viszonyokra és az áruszállítási nehézségekre tekintettel, a kormány még az ősszel egy külön közvéleményi bizottságot alakított, melynek élén a földművelési minisztérium erdélyi gazdasági kirendeltségének vezetője, Koós Mihály miniszteri tanácsos állott. A kormány most a közvéleményi bajok leküzdésére külön biztost rendelt ki gróf Károlyi György személyében, ki az erdélyi vármegyéket bejárva, a helyszínen szerzett tapasztalatai nyomán igyekszik a mizériákon segíteni. Károlyi gróf e hó 12-én vette át az ügyek intézését Koós Mihálytól és kolozsvári irodájában megkezdődött a munkásság. Az erdélyi biztos segítségére és helyettesítésére dr. Marich Géza miniszteri osztálytanácsos van beosztva, ki Brassóból intézi az ügyeket.

— **Egyházközségi főgondnok választás.** A helybeli ref. egyház folyó hó 19-én, reggel 8 órakor, a Magyar Kaszinóban tartandó választó-gyűlésen tölti be a Fodor Gyula halálával megürült főgondnoki széket.

Az újabb egyházitörvények lényegesen megváltoztatták ez állás hatáskörét, sőt időtartamát is, amennyiben többé már nem élet-hosszig, hanem 3 évig tart a különben újra meghosszabbítható mandatum. Így is azonban a legszebb dísz, amelyet az egyház valakinek tagjai sorából nyújthat. Másfelől a viselő egyéniségétől függ, hogy annak egyházas, buzgó érdeklődésével hathatós tartalmat biztosítson. Reménység van, hogy az illetékes választók megfogják találni és nyerni a — hála Istennek szép számmal levő — méltók legméltóbikát, ki a díszes állásban nemes buzgalommal veendi fel az egyház fejlesztésének, a derék előd köréből kiesett munkáját. Előre is köszöntjük a nagy hivatásu egyházat új főgondnokával!

— **Nyilvános köszönet.** Istenben boldogult Deák Gerő, ny. tanár emlékezetére, özvegye Deák Gerőné és gyermekei Deák Adél Zsiros Lajosné, Irén Volny Józsefné, Gerő és Ida Divéky Andorné 20—20, együtt 100 K-át, továbbá Kovács Gyula ny. min. tanácsos és neje 30 K-át adományoztak koszorúmegváltás címén egyházunk jótékonyági céljaira. A földben tenyésző virág elhervad, de a jótétemény által eleven szívekbe plántált emlékezés és hála mindig áldva fogja megőrizni az idvezültnek — és kísérni hozzátartozóinak nevé. Ennek kívánjuk jelét adni mi is, mikor a nyilvánosság előtt mondunk köszönetet a szép adományokért. Szászváros, 1917. március hó. A ref. egyház előljárósága.

— **Hirdetmény.** Közhírré teszem, hogy a m. kir. honvédelmi minisztérium által 1916. évi 23500 eln. 20-b. számú intézkedésével elrendelt lóosztályozás városunkban e hó 23-án d. u. 2 órakor kezdettel a helyi állatvásártéren fog megtartatni. A lovakat kézen és egyenként kell elővezetni. Nyilvántartó-lappal ellátott lovakkal a nyilvántartó-lapot is el kell hozni. Az osztályozott ló értéke becslés útján lesz megállapítva. A lóosztályozás után, az osztályozástól függetlenül, lóvásár is lesz tartva az állatvásártéren. Aki a lovak bejelentését, a lovaknak az osztályozáshoz való vezetését elmulasztja, kihágást követ el és 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetetik. Szászváros, 1917. márc. 10. Andrae, polgármester.

— **Fogyasztási szövetkezet Vajdahunyadon.** A megyei fogyasztási szövetkezetek száma újból szaporodik. Mint a „Vajdahunyad“ laptársunk írja, az első komoly lépések már megtörténtek, hogy a városi polgárok a vidéki községek bevonásával szövetkezetet alakítsanak. A taggyűjtés már megindult. Egy részjegy ára 20—30 korona lesz.

— **Gyufadrágítás miatt.** A „Déva és Vidéke“ írja: A dévai rendőrségen eljárás foly több kereskedő ellen, mert a gyufát 6—8 fillérért árusították. (Szászvárosban 10 fillérért is árusítják. Szedő). Egyesek közülök azzal mentik magukat, hogy a város útján beszerzett készleteiket a várostól 100 dobozonként 462 K-ért kapták, amiben meg az a különös, hogy az aradi iparkamara véleménye szerint a város az említett esetekben 60—80 százalékos hasznot vett a kereskedőkön. Ilyenformán úgy fest a dolog, hogy bizony maga a város is ott van az árdrágítók sorában. A dolog teljességéhez még az is hozzátartozik, hogy az aradi iparkamara szerint vannak gyufagyárak, melyek egyenesen kikötik, hogy készítményeiket a kiskereskedelemben sem szabad 5 fillérről drágábban árusítani. Kíváncsian várjuk az ügy elintézését.

— **Március 15.** A szászvárosi róm. kath. elemi fiú iskola f. hó 15-én d. e. 9 órakor a szabadság emlékére szépen sikerült hazafias ünnepélyt tartott a következő műsorról:

1. Himnusz: Kölcsey—Erkeltől, 2 hangon előadta az énekkar. 2. Márciusi dal: Irta Ambrózy Ferenc, szavalta Bercsényi István III. o. t. 3. Zengjen a dal... Havas—Bartóktól, 2 hangon előadta az énekkar. 4. Ünnepi beszéd: Tartotta Főtiszt. Kory Ottó házfőnök, iskolaszéki elnök-igazgató. 5. Talpra magyar! Irta Petőfi Sándor, szavalta Botinánicz Rémusz VI. o. t. 6. Nemzeti dal: Petőfi—ifj. sz. Nagy Károlytól, 2 hangon előadta az énekkar. 7. Fergeget volt: Irta Lampérth Géza, szavalta Borza Rémusz VI. o. t. 8. Az öreg honvéd: Havas—Barnától, 2 hangon előadta az énekkar. 9. Mi a haza? Irta Majthényi Flóra, szavalta Gasztonyi György II. o. t. 10. Szózat: Vörösmarty—Egressytől, előadta az énekkar.

— **Csütörtökön nem lehet csomagot feladni.** További intézkedésig a szászvárosi postahivatalnál csütörtöki napon nem vesznek fel postai csomagot. E napokon csakis élesztőt és pénzt lehet csomagban feladni.

— **Életbe lépett a nyugati időszámítás Törökországban.** Konstantinápolyból jelentik: A Gergely-féle naptárral egybehangzó reformált török naptár életbe lépett.

— **Szappanjegy.** Tehát ezt is megérjük. Az Országos Közvéleményi Hivatal március 20-án életbelépteti az egész országban a szappanjegy-rendszert. E szerint mindenki havonként 40 deka szappant fog kapni a lisztbizottság által kiadandó szappanjegy ellenében. A piperezszappanra nem történik intézkedés.

— *Mindennel és mindenben takarékoskodjunk, mert nem tudhatjuk, hogy a háboru meddig tart s mennyire veszi igénybe meglévő készleteinket!*

A gazdák és a gabonarekvirálások.

A gazdaközönség részéről számos panasz hangzik el a rekvirálások miatt. Ezek a panaszok nemcsak a magántársaságokban, a gazdasági szervezetek gyűlésein, mint legutóbb a Magyar Gazdaszövetség rendkívüli közgyűlésén is, hanem az országgyűlés termében ismételtén kifejezést nyertek. A kormány a katonaság és a polgári lakosság élelmezésének biztosítása végett kénytelen volt a gabonafölöslegek rekvirálását elrendelni, mert a példátlan rossz termés következtében a szabadforgalomra került gabona nem elegendő sem a katonaság, sem a termeléssel nem foglalkozó fogyasztópolgárságnak az új termésig való ellátásra, holott a kormánynak erről a közellátásról okvetlenül gondoskodni kötelessége, mert ellenkező esetben nemcsak a történhetnék meg, hogy akiknek fölöslegük van, azok gond nélkül, bőségben élhetnének, azoknak pedig, akiknek nem termett annyi sem, amennyi szükségletük fedezésére elegendő, valamint a városi fogyasztó-közönség az inségnek, sőt az éhhalálnak lehetne kitéve, hanem veszélyeztetve volna a háboru kimene-tele is.

Bármily keserves legyen tehát a fölösleges gabona elrekvirálásával bekövetkezett helyzet az egyes gazdákra, azt megadással kell fogadni és arra kell gondolni, hogy minden szem elrekvirált fölösleges gabona áldozat a haza oltárán. Azok, akik a jogos rekvirálás ellen panaszoknak vagy épen izgatnak, sem a közvéleménynek, sem a háboru érdekeknek nem tesznek jó szolgálatot. Ezzel szemben feltétlenül áll az, hogy minden gazdától csak azt a fölösleget szabad elrekvirálni, ami az illetőnek gazdasági szükségletei kielégítése után tényleg fennmarad. A Közvéleményi Hivatal a gazdasági szükségletekre megfelelő

mennyiségű gabona visszatartását megengedi. Ez a mennyiség a gazdasági szükségletek igényeire mindenestre elegendők. A Közélelmezési Hivatal a hozzá érkezett felebbezések során megállapította a gazdasági szükségletek fedezésére visszatartható mennyiségeket. A megállapításnál legfeljebb azt lehet kifogásolni, hogy az igás ökrök és fejős tehenek részére nem engedélyeztek szemes takarmányt. A gazdasági szükségletre a gazda bejelentése alapján visszahagyott gabonamennyiség továbbra is zár alatt marad. A gazdasági szükségleteire visszahagyható gabonát minden gazda a rekvirálásnál követelheti és ha a hatóság mégis elrekvirálná, akkor a végzést meg kell feleltetnie a főszolgabíróhoz, ha ez nem oldaná fel, úgy a Közélelmezési Hivatalhoz kell feleltetni. Ha a gazdák lelkiismeretesen járnak el, akkor a közérdeket is szolgálják.

Bodega üzlet!

Szászvároson, Országút 23. sz. alatt Stephani János tulajdonát képező bodega üzletben naponként kaphatók: hidegtelek, palackolt olcsó italok (fehér és vörös borok). Dugaszolt borok házhoz is szállítatnak. 88 1—

Vegyztisztítás és festés!

Szászvároson, Országút 23. sz. alatt a jóhírnevű MÜLLER J. ÉS FIA aradi vegyztisztító és kelmefestő cég megbizottja elvállal mindenféle fehérnemű (férfi, női ingek, gallérok, kézelők, nyári női és férfi-öltönyök, pongyolák stb.) tisztítását, vasalását, festését. Olcsó árak! Gyors és pontos kiszolgálás! Megrendelések vidékről is elfogadhatók. — Cim: Stephani Jánosné, Szászváros, Országút 23. szám. 89 1—

Sz. 127/1917. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az algyógyi kir. járásbírósnak 1915. évi 2782/2 számú végzése következtében dr. Margita János ügyvéd által képviselt „Geogean” pénztintézet javára 167 K s jár. erejéig 1915. évi október hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 800 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: egy tehen nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbírósnak 1915. évi Pk. 3164/4 számú végzése folytán 100 K tőkekövetelés, ennek 1914. évi július hó 5-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 99 K 57 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Bokajfaluban, adós lakásán leendő megtartására 1917. évi március hó 31-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Algyógy, 1917. évi március hó 15-én.

Ruszuly Imre,
kir. bir. végrehajtó.

91

Sz. 124/1917. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az algyógyi kir. járásbírósnak 1912. évi V. 247/2 számú végzése következtében dr. Szegő Henrik ügyvéd által képviselt Algyógy és Vidéke hitelszövetkezet javára 196 K s jár. erejéig 1915. évi január hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 650 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: egy tehen nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbírósnak 1916. évi Pk. 199 számú végzése folytán 196 K tőkekövetelés, ennek 1916. évi augusztus hó 23-ik napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 212 K 46 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Madán, adós lakásán leendő megtartására 1917. évi március hó 26-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Algyógy, 1917. évi március hó 8-án.

Ruszuly Imre,
kir. bir. végrehajtó.

87

Sz. 122/1917. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az algyógyi kir. járásbírósnak 1911. évi Sp. II. 218/4 számú végzése következtében dr. Szegő Henrik ügyvéd által képviselt Algyógy és Vidéke javára 86 K 40 fill. s jár. erejéig 1916. évi november hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 650 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: borju és sertés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbírósnak 1916. évi Pk. 2162/2 számú végzése folytán 86 K 40 fill. tőkekövetelés, ennek 1913. évi szeptember hó 12-ik napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 42 K 66 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Bábolna községben, adósok lakásán leendő megtartására 1917. évi március hó 28-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Algyógy, 1917. évi március hó 8-án.

Ruszuly Imre,
kir. bir. végrehajtó.

86

Szappanfőzéshez

való 100 százalékos zsiroszódát, 5 kilós postacsomagot 18 koronáért szállít utánvétel mellett 51 9—10

Ábrahám Albert Hátszeg.

Veszek

arany törmelékeket, törött gyűrűket, használhatatlanná vált arany ékszereket s más arany tárgyakat a legmagasabb áron. Levélbeli ajánlatokra is válaszolok.

MARGEL N. óras és ékszerész
SZÁSZVÁROS, Vásár-utca.

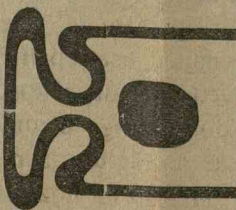
59 3—

Róna Jenő fényképészeti műterme Szászváros

(Vásár-utca)

Olcsó árak!

Felvételek este is!

Felvételek házon kívül!

Fényképészeti cikkek

jutányosan kaphatók!

Tisztelettel értesitem a n. é. városi és megyei közönséget, hogy

fényképészeti műtermemben

a legjutányosabb árban, a legszebb kivitelben nemcsak nappal, hanem este is (erre szolgáló villanyfényvel) felvételeket eszközölök. Kívánatra háznál is teljesítek felvételeket!

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan eszközölök. — Elvállalok mindennemű fényképnagyításokat. Raktáramban fényképészeti cikkek olcsó árban kaphatók.

Cégem eddigi jó hírnevére ügyelve arra törekszem, hogy t. megrendelőim és vevőim teljes megelégedését mindenkor kiérdemeljem. — A n. é. közönség pártogását kérve, maradtam teljes tisztelettel:

RÓNA JENŐ fényképész,
Szászváros,
(Vásár-utca)

73 6—

Eladó ház. Gyár-utca 3. sz. alatti ház szabad kézből eladó, esetleg bérbeadó. — Értekezhetni fenti szám alatt a tulajdonossal. 82 2—3

Mozgósínház

Szászvároson, a „Központi” szálloda dísztermében minden vasárnap 2 nagy előadás. 1917. március 18-án:

Ha a szívek megszólalnak.

Társadalmi színmű 5 felvonásban. Irta, rendezte és főszerepét játsza: FERN ANDRA.

A három kalap.

Vigjáték 2 felvonásban.

Háborus aktualitások.

Helyárak délután és este: Páholy 8 K, I. hely 1.50 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill. Karzat 60 fill. Számozott helyek!

Előadás kezdete d. u. pont 1/25 és este 8 órakor.

Szives pártfogást kér teljes tisztelettel

A vállalat.

Transsylvania

szálloda Szászvároson.

A „TRANSSYLVANIA” szálloda alólírott vendéglőse tisztelettel ajánlja :: ::

éttermét és kávéházát

a nagyérdemű közönség b. figyelmébe és jóindulatába.

Izletes ételek, tisztán kezelt és hűtött italok! Naponként friss csapolású sör. Főregmentes, réz-ágyas szobák, valamint vonatérkezéseknél omnibuszok, kocsik állanak a n. é. közönség rendelkezésére. Olcsó árak, pontos kiszolgálás! Nyári helyiség, tekepálya! Telefonszám: 19.

Hazafias tisztelettel:

Stamp Márton

a „TRANSSYLVANIA” szálloda vendéglőse.

58 7—